

**АННА АЛЕКСАНДРОВА, РАДКА
АЛЕКСАНДРОВА
ЗАЙО-БАЙО БИБЛИОТЕКАР**

chitanka.info

Над гората слънцето изгрява,
славей кръшно в клоните запява.
Скокна Заю: „Стига сладък сън!
Ето, слънце грее вече вън!“
Па чевръсто, с два-три леки скока
той изтичва в двора, край потока,
бързо се наплисква и се връща
ред да сложи в мъничката къща.

Шум се чува. „Кой ли гост пристига,
в ранно утро да получи книга?“
— Свинчо драг, нима това си ти,
като слънце всичко в теб блести!
Свинчо отговаря му засмян:
— Книжката прочетох вчера сам
и повярвай, чудо стана с мен,
къпя се по три пъти на ден.

Не играя вече в кал и смет,
пазя вкъщи чистота и ред.
— Браво, Свинчо, ето друга книга!
Розовият Свинчо гордо мига
и със стъпка пъргава и лека
тръгва си по горската пътека.
Ей след малко глас се чува весел:
— Зайо Байо, миличък, къде си!

Кума Лиса спира на вратата,
скромно свела поглед към земята.
— Ах, да знаеш как те хвалят всички
насекоми, зверове и птички!
Зайо на добро ме научи!
Слуша Заю слисан и мълчи.
— Доста съм живяла с хитрини,
не желая повече злини!

Книжка поучителна ми дай,
за да сложа на лъжите край!
Търси Заю, но... къде ли беше.
Зад ушенце с лапичка с чеше.
А зад него нашата Кумица
грабва друга книга със корица,
украсена с пъстроцветни шарки.
В нея пише за петли и ярки,
за различни, вкусни горски птици

и за тлъсти пуйки — хубавици.
Шарената книга ловко скрива
и лукаво в Зая поглед влива.
Заю друга книжка ѝ намира
и пред Лиса важно, важно спира.
— С тая книга ще забравиш всички
хитрини и пакостни привички!
Вярвай, Лисо, тя ще те оправя.
— Сбогом, Зайо, остани със здраве!

Скоро по широката поляна
тромаво задава се Мецана
и едва пристъпила през прага
почва да разказва тя веднага:
— Заьо, чух от моя чичо строг,
мъдрия и учен стар мечок,
че далеч, далеч на север има
вечни снегове и вечна зима.

Там по тия ледени полета,
имало и мечки, и мечета,
като нас били добри и смели,
само че с кожуси снежнобели.
Зайо, те дали са ми роднина,
та при тях на гости на замина?
Намери за бели мечки книжка...

— Ах! — прошепва Заю със въздишка.

В първата полица вижда ясно
празно място има там, отдясно.
— Бабо Мецо, миличка, добричка!
Тука беше нашата кумичка.
И така лукаво ми говори,
нивга кражба нямало да стори,
а пък книга липсва, ето тук —
Лиса е крадецът — никой друг!
Заю бърше мъничка сълзица,

жално гледа празната полица.
А Мецана, с лапата си мека,
по главата гали го полека.
И му дума: — Хайде не плачи!
Съвземи се, избърши очи,
че голям си и не ти прилича.
Кума Лиса кражбите обича,
много мъчно ще се промени.
А пък ти внимавай и помни,

трябва да си бдителен и смел!
Заю слуша, ниско поглед свел,
и си мисли: „Права е Мецана,
трябва по-внимателен да стана!“
А Лисана близо, край гората,
мързеливо ляга на тревата.
„Тук е тъй спокойно, хлад и сянка!
Я преди да ме налегне дрямка

в крадената книжка да надзърна.“
Но сгреши и другата разгърна.
Вместо разни птици — хубавици
вижда тя подгонени лисици,
сиви вълци с кожи изподрани,
кучета, ловци и зли капани.

Лиса хвърля книжките веднага
и към къщи впуска се да бяга.

Но насреща — Кумчо Вълчо, ето,
се прибира гладен от полето.
Лиса мигом спира своя бяг
и зашепва хитро: — Вълчо драг,
най-голяма радост е за мен,
че те срещам в тоя тъжен ден.
Ах на тебе, Куме, знам, ще мога
за откриване своята тревога!

Нажалено тя глава поклаща
и гальовно под ръка го хваща.
— Казвай, Лисо, що се тъй тревожиш!
Аз ще ти помогна! — Не! Не можеш!
В мирната и сенчеста дъбрава
лошо време и за нас настава.
Горските животни в тоя кът
искат вече книги да четат.

Неотдавна библиотекар
Зая те избрали, друже стар!
И сега при него за съвет
и за книги стичат се отворед.
Куме, куме, скоро във гората
ще поискат те от нас разплата —
затова да бягам съм решила!
— Стига, Лисо, засрами се, мила!

Зая Бая вярвай ми, завчас
вдън гората ще прогоня аз,
а пък всички, жадни за наука,
ще получат Вълчова поука!
Но до тях, на строен клонес бук
кацна гълъб: „Що ли става тук?“
Вслуша се в тъгите на Лисана

и на Вълча в страшната закана.

*Зая да спаси — криле разпери
и отлитна помощ да намери.
Вълчо тръгна грозен, страхивет,
спря пред къщичката зъл, сърдит,
изръмжа със ярост в тишината
и заудря с лапа по вратата:
— Вълчо чука, Зайо дългоух!
Отвори не се прави на глух!*

*И нахълтва Кумчо Вълчо страшен
с рев и вой при заяка изплашен.
Заю поглед ужасен повдига:
— Вълчо, да не си дошъл за книга?
— Книга ли, останал си без ум!
Я не вдигай много, много шум,
а оттук изчезвай без следа —
иначе — очаква те беда!*

*Знам че си жесток и страшен вълк,
но да бъда тук — за мен е дълг!
— Ти ли срещу мен повдигаш глас?
Ей сега ще те науча аз!
Заю трепна, после с пъргав скок
скрива се на рафта най-висок.
Вълчо се озъбва разярен:
— Няма да избягаш ти от мен,*

*Зайо неразбран! Ще те изям!
Но стъписан млъква. Пес голям
срещу него изръмжава смело —
гълъбчето беше го довело.
— Где е, отговаряй, подъл звяр,
малкият ни библиотекар!
— Хърр, не стъпвай ти към мен ни крачка,
тежката ми лапа ще те смачка!*

Кумчо Вълчо в бой се хвърля пръв,
Мурджо го посреща с гняв и стръв.
Козина из стаята хвърчи,
светят настървените очи.
А пък Заю хуква да избяга,
но засрамен спира се на прага.
Спомня си съвета на Мецана.
„Тук, при моите книги, ще остана —

мисли Заю. — Нищо, че треперя,
още малко смелост ще намеря
да дочакам края на борбата,
че за срам ще стана във гората.“
Мурджо се нахвърля тоя път,
зъбите му святкат и блестят.
Вълчо от борбата уморен

пада на земята победен,
но с последни сили се премята —
свил опашка, бяга към гората.
— Хъррр — избяга смелият юнак,
ще се срещнем с него утре пак!
Зайо, ти спокойно работи,
Вълчо няма тук да се вести!

Мисли Заю: „Мурджо е герой,
верен и добър другар е той!“
Жаден за просмета и наука,
скоро бухалът пристига тука.
А след него стъпва бавно, тежко,
Заювият мил побратим Ежко.
Книжки две подава той на Зая!
— Кой ги е загубил, аз не зная!

Бяха край лесковия шумак!
Зай се усмихва под мустак.

*Лисините книжки той познава,
взема ги и нова му подава.
Заю чак до късно следобед
книги дава всекому поред.
Свършил е работният му ден,
сяда той безкрайно уморен,*

*зачервените очички търка,
в чекмеджето на бюрото бърка —
Морковче изважда си оттам.
— Ах, с каква наслада ще го ям! —
мисли Заю, сладко, сладко хруска,
после на леглото се отпуска.
И заслушан в Щурчовите песни,
се унася в сънища чудесни.*

Издание:

Анна и Радка Александрови. Зайо-Байо библиотекар

Художник: Вадим Лазаркевич

Издателство „Български писател“, София, 1960

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.